

รายงานโรคและภัยสุขภาพที่น่าสนใจ ตามแนวชายแดน

ประจำสัปดาห์ 14 - 20 มี.ค. 2567

เหตุการณ์อื่น ๆ ที่สำคัญประจำสัปดาห์

- 22 มีนาคม 2567 เวียดนามรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก H5Nx (ยังไม่ระบุ subtype) ต่อมาวันที่ 23 มีนาคม 2567 ผู้ป่วยรายนี้เสียชีวิตและผลตรวจพบเชื้อไวรัสไข้หวัดนก H5N1 ซึ่งเป็นรายแรกของปีนี้ เป็นนักศึกษาหมาวึกวิทยาลัยจากเพชขาย อายุ 21 ปี มีประวัติการล่านกป่าในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ผู้เสียชีวิตมีอาการไข้ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม ต่อมาอาการไม่ดีขึ้น จึงถูกส่งตัวมาที่โรงพยาบาลคันห์หว่า เมื่อวันที่ 17 มีนาคม ผลตรวจจากสถาบันปาสเตอร์แห่งญางายืนยันการติดเชื้อไข้หวัดนกชนิด A (H5Nx) เมื่อวันที่ 20 มีนาคม ศูนย์ป้องกันควบคุมโรคคันห์หว่าได้ทำการฆ่าเชื้อในโรงพยาบาลและติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้เสียชีวิตแล้ว และปัจจุบันยังไม่พบเชื้อไข้หวัดนกในกลุ่มผู้สัมผัส ข้อมูลจากสื่อต่างๆ ไม่พบรายงานสัตว์ปีกหรือคนป้าป่วยตายในบริเวณที่พักอาศัยของผู้เสียชีวิต แต่มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกชนิด H5N1 ในฝูงสัตว์ปีกเมื่อวันที่ 28 ก.พ. 2567 เกิดขึ้นในเมืองเลื่อยเตียน ซึ่งอยู่ห่างจากญางายประมาณ 20 กม.
- 20 มีนาคม 2567 สำนักข่าวเจแปนไทม์ได้รายงานถึงการที่สถาบันโรคติดต่อแห่งชาติของประเทศญี่ปุ่น ยืนยันกรณีพบการติดเชื้อไวรัสที่มีเห็บเป็นพาหะนำโรค โดยผู้ป่วยจะมีอาการไข้และมีภาวะเกล็ดเลือดต่ำ เรียกว่าโรค SFTS (Severe Fever with Thrombocytopenia Syndrome) ตามรายงานพบว่าผู้ป่วยด้วยโรคดังกล่าวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งและเสียชีวิตในเวลาต่อมา หลังจากนั้นพบว่าแพทย์ผู้ให้การรักษามีอาการป่วยและได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรค SFTS เช่นกัน จากการตรวจสารพันธุกรรมพบว่าเชื้อไวรัสชนิดเดียวกับผู้เสียชีวิต โดยแพทย์ผู้นี้มีประวัติการทำหัตถการใกล้ชิดผู้เสียชีวิต โดยไม่มีอุปกรณ์ป้องกันตัวที่เหมาะสม แม้ว่าการป้องกันแพร่เชื้อโรค SFTS จากคนสู่คนจะได้รับการรายงานก่อนหน้านี้ในประเทศจีนและเกาหลีใต้ แต่กรณีนี้ นับเป็นครั้งแรกในประเทศไทยนี้

“ ยุติวันโรค ” ร่วมกันเราทำได้

ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังเหตุการณ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สัปดาห์ที่ 11 (11 - 17 มี.ค. 2567) พบผู้ป่วยวันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมาก ซึ่งมีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการจำนวน 5 ราย ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 55 ปี สัญชาติไทย มีโรคประจำตัวคือ โรคเบาหวาน และในจำนวนนี้พบผู้ป่วยสัญชาติกะเหรี่ยง 1 ราย เพศหญิง อายุ 25 ปี จากรายงานการเฝ้าระวังโรค กรมควบคุมโรค ระหว่างวันที่ 26 ก.พ. - 3 มี.ค. ที่ผ่านมา พบผู้ป่วยด้วยวันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมากจำนวน 3 ราย และหนึ่งในสามรายนี้เป็นชาวเมียนมา จะเห็นว่าโรคดังกล่าวพบจำนวนผู้ป่วยมากขึ้นในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา ในขณะที่ประเทศไทยตั้งเป้าหมายยุติวันโรคให้ได้ในปี 2578 ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ปรับปรุงระบบการเฝ้าระวังโรคในหลากหลายมิติ จากการที่พบว่าปัญหาผู้ป่วยวันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมากจำนวนหนึ่งมาจากประเทศเพื่อนบ้าน จึงได้มีการประกาศให้โรควันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมากเป็นโรคติดต่ออันตราย ลำดับที่ 13 เมื่อปี 2561 ซึ่งทำให้ทางกรมสามารถกักตัวหากคิดครองและพบผู้ป่วยวันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมากเดินทางเข้ามาในประเทศไทยและจากการประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2566 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566 ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข โดยมีมติจากคณะกรรมการดังกล่าวให้รับนิยาม “ วันโรคด้วยยาหลายขนานชนิดรุนแรงมาก ” ใหม่ ให้ครอบคลุมทั้งยาเสพติดและยาตัวใหม่ และเนื่องจากโรคนี้เข้าข่ายโรคติดต่ออันตรายทำให้สามารถกักตัวผู้ป่วยให้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพื่อเป็นการควบคุมไม่ให้เชื้อวันโรคแพร่กระจายออกสู่ชุมชน ซึ่งทางโรงพยาบาลได้มีแผนการรักษาและเตรียมพร้อมในการให้การดูแลผู้ป่วยดังกล่าว การที่ต้องให้ผู้ป่วยอยู่ในโรงพยาบาลนั้น เพื่อควบคุมและติดตามการรักษาเพื่อให้ได้รับยาจนครบตามแผนการรักษา เพราะหากไม่กักตัวไว้รักษาจะไม่ทราบว่าผู้ป่วยได้รับยาครบหรือไม่ ส่วนใหญ่วันโรคด้วยยาหลายขนานรุนแรงมากจะใช้เวลารักษาอยู่ในโรงพยาบาลประมาณ 30 วัน จนมั่นใจว่าไม่พบเชื้อโรคดังกล่าวแล้วและต้องรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอจนครบตามแผนการรักษา โดยมีจุดมุ่งหมายว่ามาตรการต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยลดจำนวนผู้ป่วยวันโรคในภาพรวมของประเทศไทยได้

ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

จนท. แจ้ง อสต. ประสานกับ จนท. สาธารณสุข ร่วมกันให้ความรู้แก่ลูกบ้านโดยเน้นผู้ป่วยวันโรคและสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดวันโรคด้วยยา ควรมีการอบรมบุคลากรทางสาธารณสุขรวมทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการเฝ้าระวังผู้ป่วยวันโรคด้วยยาในชุมชน หากพบต้องปฏิบัติตาม “ แนวทางเวชปฏิบัติ วันโรคระยะแฝง พ.ศ. 2566 ” ซึ่งจัดทำ โดย กองวันโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำหรับลูกบ้านที่ป่วยเป็นวันโรค จนท. สาธารณสุขควรมีการติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อกระตุ้นให้ผู้ป่วยรับประทานยาสม่ำเสมอครบตามแผนการรักษาและพบแพทย์ตามนัดเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผลการรักษา ทั้งนี้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคดังกล่าวสู่ชุมชนพร้อมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องของสมาชิกที่อยู่ร่วมบ้านกับผู้ป่วย การสวมหน้ากากอนามัยยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อผู้ป่วยเข้าไปในชุมชนและหากสมาชิกในบ้านหรือในชุมชนมีอาการผิดปกติเข้าได้กับวันโรค ควรแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ทันที

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดย

โครงการพัฒนาขีดความสามารถการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนเพื่อการตรวจจับและตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขในพื้นที่ชายแดน
สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
สนับสนุนโดยศูนย์ความร่วมมือ ไทย - สหรัฐ ด้านสาธารณสุข

ติดต่อ
oic.ddc@gmail.com
02-5903832
www.ddc.go.th/oic

อ้างอิง

- <https://www.hfocus.org/content/2023/11/28986>
- <https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27550>
- <https://www.hfocus.org/content/2023/10/28754>
- ข้อมูลจาก : กองระบาดวิทยา/กองโรคติดต่อทั่วไป/สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 18 มีนาคม 2567
- https://www.khaosod.co.th/update-news/news_8149587
- <https://www.japantimes.co.jp/news/2024/03/20/japan/science-health/first-person-to-person-sfts-infection-japan/>
- ขอบคุณภาพจาก: <https://shorturl-ddc.moph.go.th/vDI9x>
- ขอบคุณภาพจาก : https://www.bangkokbiznews.com/health/public-health/1062162#google_vignette